

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 20/05/2025 16:46
Sayı: E-120.07.03-1631385
2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-19276824

Konu : Soru Önergesi (7/23955)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/23955
SK 105

İlgi : 14.02.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583293 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan SARI'ya ait 7/23955 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/23955) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: D3028F43-6276-4AE8-9EE8-076CFCD09764

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Bilgi için: Şevket KALANLAR

Tel: (0312) 287 33 60

Mühendis

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Telefon No: (312) 287 33 60

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SERKAN SARI'YA AİT 7/23955 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,
- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi ve
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

2024 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ile Diğer Bazı Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı 24.08.2024 tarihli ve 32642 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Karar ile ürünler bazında çiftçilerimizin bir önceki yıla göre mazot ve gübre desteğinde yapılan artışın yanında sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında asperde %50, kolzada %33, yer fıstığında %32, arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf, çeltik, nohut, kuru fasulye, mercimek, patates ve yoncada %30, korunga, fiğ, soya ve yem bezelyesinde %29, susamda %25 oranında artış yapılmıştır. Sertifikalı/standart fidan kullanım desteği bir önceki yıla göre standart fidan için %60 artışla 400 TL/da, sertifikalı fidan için %25-67 oranında artışla 1.000 TL/da olarak ödenmektedir. Bir önceki yıllara göre yem bitkileri desteklemeleri %100, organik tarım ve iyi tarım uygulamaları desteklemeleri %48-67, katı organik-organomineral gübre desteği ise %33 artırılmıştır. Bütün destekler üreticilerimize nakdi olarak ödenmektedir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlanması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

- İlk defa bitkisel üretim destekleri 3 yıllık ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilecektir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanacaktır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek alacaktır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenecektir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin getirdiği birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan, planlama kapsamındaki ürünleri havzasında üreten tüm çiftçilere ve planlama kapsamı dışındaki diğer ürünleri üreten çiftçilerin tamamına temel destek ödenecektir. Böylece stratejik ürünlerin mazot maliyetinin %50'si ve gübre maliyetinin %25'i karşılanacaktır. Planlama kapsamındaki ürünleri havzasında üreten çiftçilere temel desteğe ilave olarak planlı üretim desteği verilerek, mazot maliyetinin %100'ü ve gübre maliyetinin %50'si karşılanacaktır. Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, aspir, fiğ, mercimek, nohut ve yem bezelyesi üreten çiftçilerimize ise gübre maliyetinin kalan %50'lik kısmı da yer altı su kısıtı desteği olarak verilecektir. Böylece bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenecektir. Çiftçilerimize bitkisel üretim destekleri nakdi olarak ödenecektir.

Yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup, tüm havzalarda desteklenecektir. Süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ilave %50 planlı üretim desteği ödenecektir.

Verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilecektir.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği, patates siğili desteği, lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği (Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında), bitkisel üretim sigortası, hasar fazlası, çay budama tazminatı ve masrafi destekleri de devam edecektir.

2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinden tarım sektörüne 706 milyar lira kaynak ayrılmıştır. Bunun 135 milyar lirası tarımsal destek programları için Bakanlığımız bütçesinden ayrılan miktardır.

Bakanlığımızca 2021 yılından itibaren ülke genelinde işlenmeyen ve nadasa bırakılan arazilerde gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik azami %75 ayni desteğin sağlandığı "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi" yürütülmektedir.

Proje kapsamında uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun çeşitlerle hububat, baklagil

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Tarımsal desteğin türüne bağlı olarak desteklerin ödeme zamanı değişmektedir. Sertifikalı tohum kullanım, çiğ süt, tiftik, ipek böceği, besilik erkek sığır, hayvan gen kaynakları, hayvan hastalıkları tazminatı gibi destekler yılı içinde ödenmektedir. Ayrıca hububat, baklagil, dane mısır desteklerinin ödemelerine üretim yılı içinde de başlanabilmektedir.

Üretim, kontrol ve destek başvuru sürecinin tamamlanması, ürün satışının gerçekleşmesi gibi nedenler ile bazı desteklerin üretim yılı içinde ödenmesi mümkün olmamaktadır.

Bakanlığımız tarafından yapılan tarımsal destekleme ödemeleri için Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa göre tahsis edilen bütçenin kullanımı; Bakanlığımız teklifi doğrultusunda, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmektedir.

8858 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın 4'üncü maddesi, birinci fıkrası kapsamında 2024 yılı hububat desteği ödemeleri deprem illerinden başlanarak yapılmıştır. Bu kapsamda aralık ayında 3,1 milyar TL ödeme gerçekleştirilmiştir. 2025 yılı ocak-mart ayları arasında ödemelere devam edilmiş ve 22,5 milyar TL ödeme yapılmıştır. 2 Mayıs 2025 tarihi itibarıyla toplamda 28,2 milyar TL ödeme gerçekleştirilmiş olup bunun 25,1 milyar TL'si 2025 yılında ödenmiştir. Hububat desteği ödemelerinin büyük çoğunluğu tamamlanmış olup baklagil ve dane mısır desteği ödemeleri devam etmektedir.

Mazot ve gübre desteği ödemelerine ise 28 Mart 2025 tarihi itibarıyla başlanılmış ve nisan ayı itibarıyla tamamlanmış olup toplam ödeme tutarı 26,6 milyar TL'dir.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımını yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kar payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.

Bu kapsamdaki işletme kredi/finansmanlarının belirli bir kısmı aynı olarak tahsis edilmekte, bu tutar akaryakıt, gübre, tohum, fide, ilaç, veterinerlik hizmeti, yem, aşı ve benzeri tarımsal girdilerin alımına yönelik kullanılmaktadır.

8038 sayılı "Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullanılmasına İlişkin Karar" ile 8039 sayılı "T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar" 30.12.2023 tarihli ve 32415 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Karar'ın 4'üncü maddesi "Doğal afetler nedeniyle kredilerin ertelenmesi/taksitlendirilmesi" başlığında; "Kararlar kapsamında kullanılan krediler, krediye konu ürünlerin/varlıkların 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında meydana gelebilecek doğal afetlerden etkilendiğinin tespit edilmesi halinde aşağıdaki usul ve esaslar kapsamında kalmak kaydıyla, Banka ve TKK'nın kendi, usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/ taksit tarihinden itibaren ertelenebilir ya da taksitlendirilebilir." hükmü yer almaktadır.